

PÅ SIN VAKT. Den här korsspindeln sitter lite hotfullt. Det är en hona som lagt äggen i silkesäcken som skymtar under henne. Hon dör under hösten och ungar-na kläcks till våren.

FLUGA I MATSÄCKEN. Korsspindeln finns i skogar och trädgårdar och spinner fina hjulnät som det är lätt att gå in i när man vandrar i skogen, särskilt i bärtider. Här sitter en hona som håller på att förpacka en liten fluga i en silkesäck.

Kors, vad många spindlar

När du går genom skogen så känner du ofta hur trådar fastnar i ansiktet. Särskilt under bär- och svamptider är träden ofta sammanvävda av mer eller mindre synliga nätverk.

Det är förstås spindlarna som "fiskar" efter lämpliga flygfån. Går man ut en tidig sensommarmorgon kan man se massor av nät där de första solstrålarna reflekterar i daggdropparna. Näten finns både högt upp mellan stammar och längre ner mot bärriset. Ofta är näten konstfullt vävda med perfekt symmetri, ett av naturens under. Spindlarnas silkestrådar räknas som naturens starkaste material och mycket forskning pågår för att hitta en syntetisk kopia.

Väver med vindkraft

Man börjar också undra hur spindlarna lyckas fästa den första tråden mellan stammar som ibland kan stå flera meter ifrån varandra.

Svaret är att de tar hjälp av vin-

den som hjälper dem att skicka ut silkestråden, även över en bred å eller väg. I spetsen på tråden som den skickar ut placerar spindeln en liten "klisterkula" som fäster på andra sidan. När tråden är på plats kan spindeln gå över den flera gånger och förstärka tråden innan den börjar bygga sitt nät. Riktigt små spindlar kan också flyga högt och långa sträckor "ridande" på sin tråd.

Bett som ett getingstick

Ibland kan man bli ordentligt insvept i ett större nät i ansiktshöjd och då har man förmodligen fastnat i nätet från en korsspindel. Under bärplockning nyligen blev jag varse ett stort hjulnät som lyste mot den mörka tallskogen. Jag blev stående och följde den ganska stora spindeln som satt i nätets mitt. Det dröjde inte länge förrän en liten fluga fastnade i nätet och snabbt som ögat var spindeln på plats och virade in bytet i mer silkestråd. Den tog med "lunchpaketet" till mittpositionen. Myggorna som

Förlamar sina byten

Spindlar har åtta ben och är inte insekter (som har sex ben) utan just spindeldjur med över **42 000 arter** spridda världen över. Gruppen lever främst av olika insekter. På bakkroppen finns spinnvärtor för produktion av silkestrådar, som är en tunn och **superstark proteinsträng**.

Korsspindel (*Araneus diadematus*) tillhör familjen hjulspindlar. Grundfärgen varierar mellan olika individer, från ljus gul eller brunröd till mörkgrå. Korsspindlarna har alltid flera vita prickar på bakkroppen som formar ett kors.

Korsspindlarna är **skickliga nätbyggare** och honorna, som är större och upp till 18 mm långa, kan spinna halvmetersstora nät, ofta i trädgårdar eller ute i skogen. I nätet fastnar insekter och korsspindeln förlamar sina byten med gift när de sitter fast i nätet.

flög runt mig lurades också in mot nätet och fastnade så mötet blev en vinn/vinn-situation för spindeln och mig.

Ju närmare den ganska stora spindeln man kommer, desto mer respektgivande ser den ut med sina ganska grova käkar. Korsspindeln har ett oroväckande namn och den är också, som de flesta spindlar, giftig men få är farliga för oss människor. Just korsspindeln har ett bett som är svagare än ett getingstick men man håller sig gärna på lite avstånd. Som tur är biter den sällan människor.

Dör efter äggläggning

Inte långt från nätet upptäcker jag ytterligare en korsspindel, den här är lite mer ljusgul. Det här är troligen en hona som avslutat äggläggningen, bakom den aggressiva positionen skymtar ett spunnet "bo", en äggsäck där avkomman kommer att födas nästa vår. Honan dör när hon lagt ägg och säkrat nästa generation.

Jag lämnar henne och försöker undvika spindelnäten under resten av skogsturen.

Rolf Segerstedt 070-521 52 60
rolf.segerstedt@landlantbruk.se